

Forblad

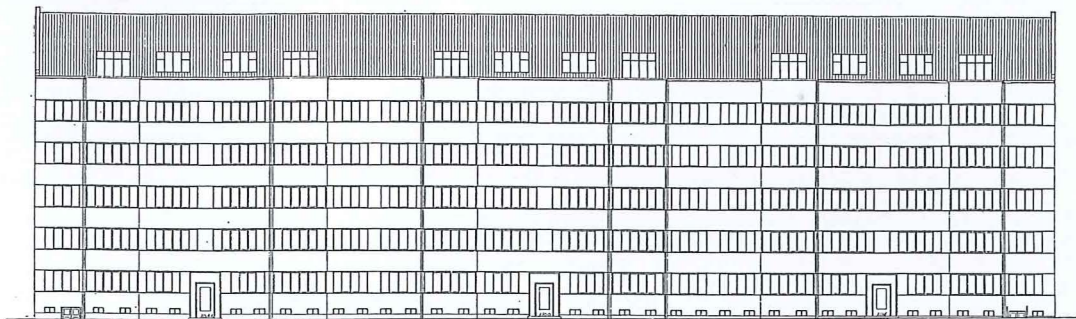
En Ny Staalskeletbygning

Peder Bruun

Tidsskrifter

Arkitekten 1931, Ugehæfte

1931

Architekttegning

EN NY STAALSKELETBYGNING

Paa Matr. Nr. 10 n af Frederiksberg med Façade imod Nordre Fasanvej og Guldborgvej opføres for Tiden 2 Staa skeletbygninger. Arkitekten for Byggeforetaget, Hr. Dahlerup Berthelsen, har flere Gange arbejdet med Projekter paa den smalle Grund, der ikke tillader Façadebebyggelse baade imod Fasanvej og Guldborgvej paa normal Maade, hvorfor Arkitekten kom ind paa Tanken om et Staa skelethus. Da Dahlerup Berthelsen nogen Tid efter saa det lille Skelethus i Odense, omtalt i *Arkitekten* (S. 99, Aarg. XXXII) af Arkitekt J. Schmidt Andersen, fik Udarbejdelsen fastere Form, og kort Tid efter forelaa udarbejdede Tegninger til de to Bygninger med Façade til hver sin Vej.

Bygningerne har Husdybde ca. 8,3 m og heraf optager Ydermurene $2 \times 0,23 \text{ m} = 0,46 \text{ m}$ (ens i alle Etager). I Forhold til et normalt muret Hus vindes saaledes 0,50 m i Værelsernes indvendige Dybde.

Ydervæggene var oprindelig tænkt opmuret af $\frac{3}{4}$ Stens Mur, men for at spare Pudslag mures 18 cm tykt ($\frac{1}{2} + \frac{1}{4}$ Sten). Herved dækkes rigelig de 14 cm svære Søjler, og der bliver udvendig Plads til at dække Jernet med en Korkstrimmel, som bevirker, at Jernet ikke i saa høj Grad følger de udvendige Temperatursvingninger. Yderst overtrækkes hele Façaden med svært galvaniseret Net, hvorpaa udkastes først et 3 cm tykt fuldstændig vandtæt Tricosalpudslag, og derpaa et 1 cm tykt grønt Porfyritpudslag. Indvendig asfalteres alle Ydervægge, og der beklædes med Fiberplade af Fabrikat Johns Manville med en Tykkelse tilstrækkelig til, at Varmeisoleringen bliver som ved en 2 Stens Ydermur. Pladerne opsættes i Cement og filses.

Hovedskillerummene mures i 1 Stens Tykkelse i Cementmørtel, for at formindske eventuelle Sætninger i Forhold til de stive Ydermure.

Etageadskillelserne støbes i Blanding 1:3:5 som 9 cm tykke Kapper imellem Jernbjælker. Støbningen afrettes med et 15 mm Lag Støbeasfalt, hvorpaa henlægges Korkparket. Under Støbningen anbringes Pap og Forskalling, der fastgøres paa Flangetræ. Derefter røres og pudses. Denne Etageadskillelse er ikke særlig dyr, og den er lyd- og varmeisolerende.

Stabiliteten fremkommer ved, at Etageadskillelserne overfører Vindkræfterne til støbte 15 cm Gavle og støbte 15 cm Mellemmure. Der findes ingen stive

Hjørneforbindelser og ingen synlige Søjler eller Dragere i Rummene. Alle Rum fremtræder ganske glatte efter Arkitektens Ønske.

Skelettet hviler paa en 30 cm tyk Jernbetonydermur, hvorunder forefindes Fundamenter beregnede for de Tryk, der kommer paa Grunden.

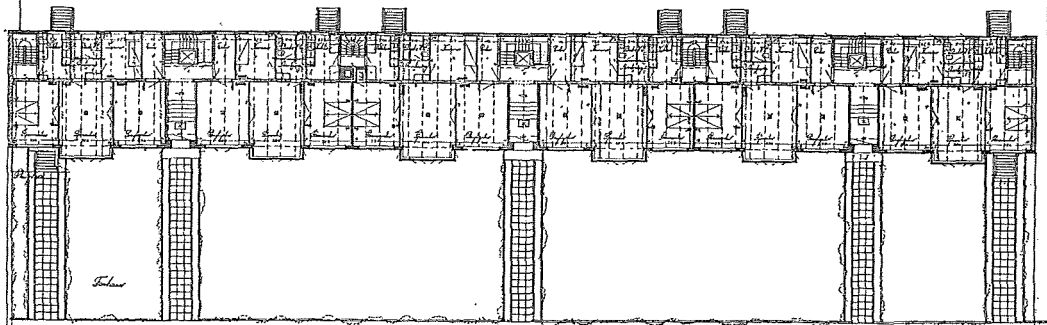
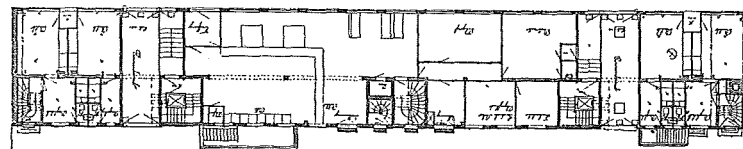
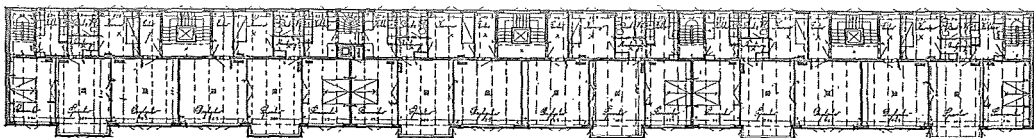
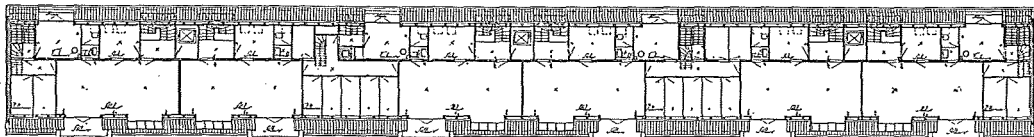
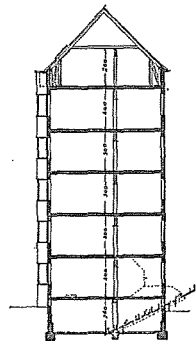
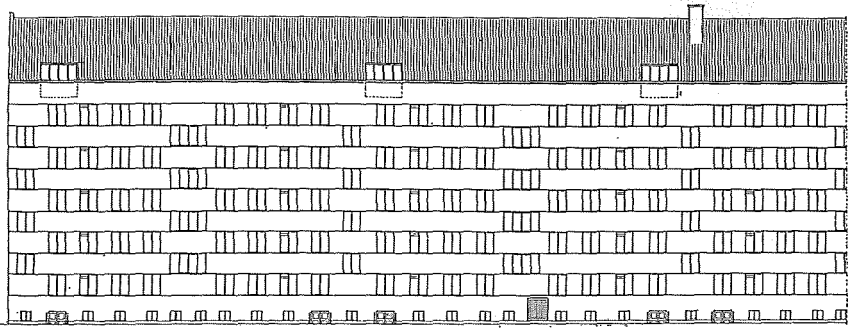
Efter Bygherrens Ønske er der i Façaderne støbt over Vinduerne i Stedet for at gennemføre den homogene Overflade. Dette skyldes ikke særlige Hensyn til Skeletkonstruktionen. Det antages, at det vandtætte Pudslag bevirker, at den armerede Beton ikke giver synlige Striber paa Façaden.

I Bygningen imod Guldborgvej indrettes i Kælder, Stue og 1. Sal Lokaler for et Hovedpostkontor for Frederiksberg. De øvrige Etager og hele Bygningen imod Nordre Fasanvej indeholder almindelige Lejligheder udstyret med al moderne Comfort. Der anvendes Staalvinduer.

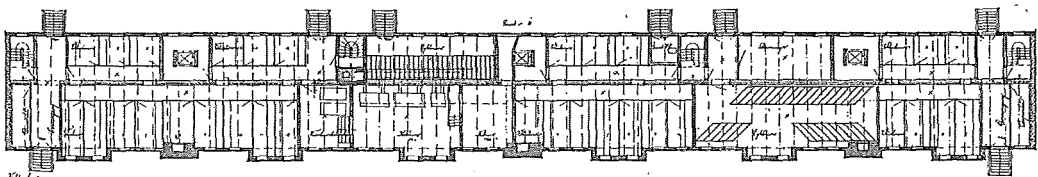
Der er ialt bebygget ca. 1034 m² med 6 Beboelseslag. Tagkonstruktionen udføres af Træ. Jernkonstruktionen antages at koste ca. 75000 Kr., hvorefter den væsentlige Part er Bjælker i Etageadskillelserne. Disse Bjælker ligger i 1 m Afstand, og er N. P. Nr. 16 med fri Spændvidde 4,4 m til den ene Side. Isoleringspladerne til Ydermure, Brandgavle og Tværmure koster ca. 5000 Kr., hvortil kommer Arbejds løn for Opsætning.

Bygherren er Storm Hansen & Co., der selv udfører Staa skelettet, Varmeanlægget og Sanitetsanlægget. Murerarbejdet udføres af A. W. Andersen, Tømrerarbejdet af J. J. Jensen, Snedkerarbejdet af Maskinsnedkeriet Ørehøj, den elektriske Installation af Ingeniør E. Finsen og Glarmesterarbejdet af J. A. Feldthusen. Der anvendes Sano-Korkparket og Repal-Staalvinduer.

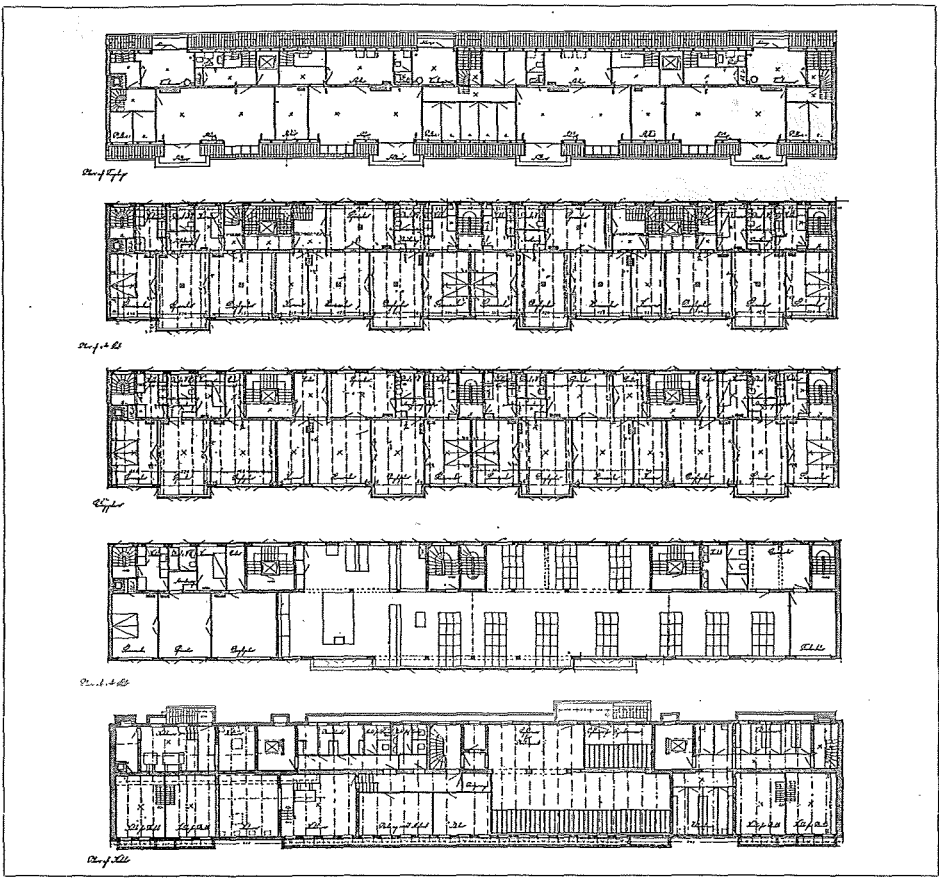
Bortset fra en mindre Standsning i Arbejdet under Støbningen af Grunden er Opførelsen skredet frem med samme fart som ved et almindelig muret Hus. Dette skyldes i særlig Grad det udmærkede Samarbejde mellem de forskellige Entreprenører paa Arbejdspladsen. Det er interessant at iagttage, hvor hurtigt de danske Haandværkere kan gaa ind i nye Metoder. I Amerika rejses under gunstige Forhold 4 Etager Staa skelet pr. Uge, og det er saaledes tænkeligt, at man med fuldt udviklet Systematik kan vinde en Maaned i Byggetiden. Den beskrevne Skeletkonstruktion er særdeles simpel og

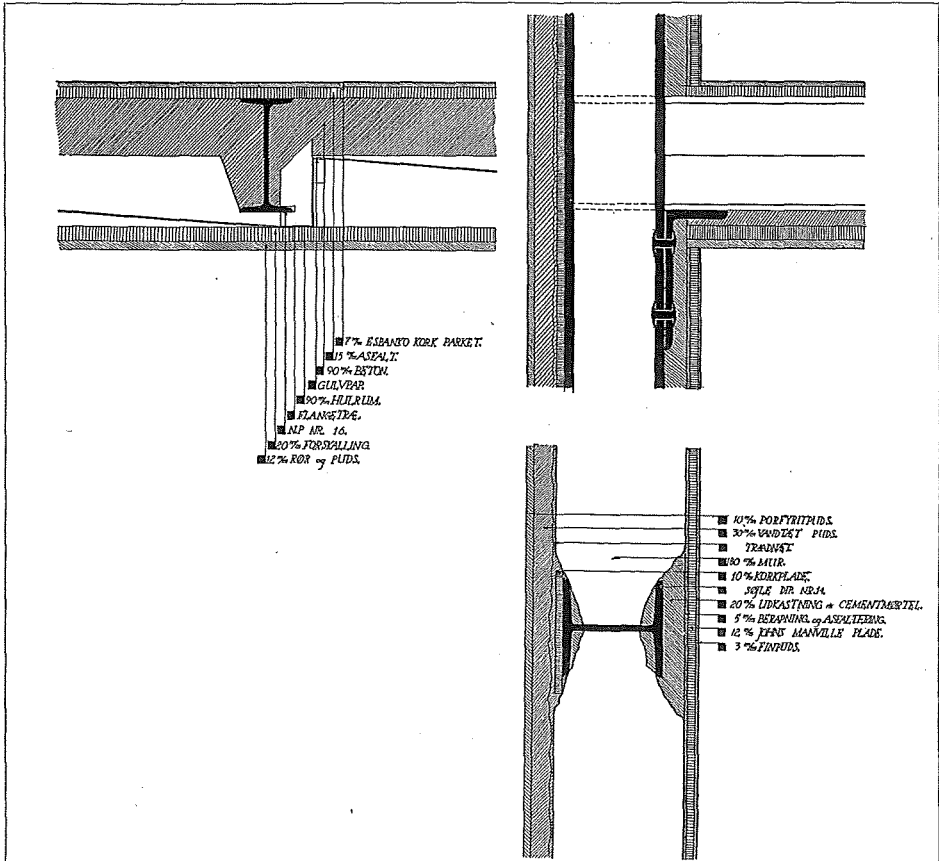
Anders Torsing

Arkitekt H. Dahlerup Berthelsen, Ingeniør Peder Bruun: Beboelsesbygning opført som Stålskeletkonstruktion.
Fløj mod Nordre Fasanvej. Planer, Façade mod Gaard, Snit. 1:500.

Arkitekt H. Dahlerup Berthelsen, Ingeniør Peder Bruun: Beboelsesbygning opført som Stålskeletkonstruktion.
Fløj mod Guldborgvej. Planer. 1:500.

Arkitekt H. Dahlerup Berthelsen, Ingeniør Peder Bruun: Beboelsesbygning opført som Stålskeletkonstruktion.
Detaller. 1:10.

finder nok i forskellige Variationer Anvendelse i Fremtiden. Man kan næppe med den nuværende Byggelov og den Maade, den administreres paa, naa stort videre, med mindre man vil støbe i Jernbeton. Det bemærkes, at Københavns Bygningskommission paa flere Punkter vilde have nægtet den beskrevne Udførelsesmaade skønt Konstruktionen paa disse Punkter har den forekrevne Sikkerhedskoefficient og yder større Sikkerhed, end man har ved et muret Hus.

Fremtidens Bygninger, tror jeg, bliver af fuldstændig Skeletkonstruktion udvendig beklædt med tynde Plader af rustfrit Staal, Kobber eller hvad nu Tekniken til den Tid vil frembringe af egnet Materiale, og indvendig beklædt med Celotex eller Plade i særlig Udførelse. Mellem Pladerne og omkring Skelettet anbringes særlig Isolationsmasse.

Man bør ved en Revision af Byggeloven have Opmærksomheden henledt paa at imødekomme en stærk Udvikling paa dette Felt.

Peder Bruun.